

Néhány érdekes adat egy érdekes árveréshez

A Károlyi-palota multja és jelene

A Károlyi-palota belső berendezése, amelyről sok szó esik mostanában, majdnem áldozatul esett egy laikus elgondolásnak. Szerencsére, a műemlékek országos bizottsága, amely a palotát már régebben műemléknek nyilvánította, utolsó pillanatban elhárította a veszedelmet, amely jamoklesi kardként állandóan ott lebeg a régi Pest emlékei fölött. A park már levette ősi köntösét, nem szabad, hogy a palota is a park sorsára jusson. Nemcsak az egyetemes magyar történet sok jelentős eseménye játszódott le falai között; itt alapította gróf Károlyi István a 26-os híres Károlyi huszárezredet, amely Rohonczy Lipót ereddessel az élén innen vonult a harcra; itt szállásolta el magát Jellasics; itt fogták el és ítelték vértanuháláltra gróf Batthyány Lajost s a szabadságharc leverelése után itt végezte hóhér mur-

káját Haynau, hanem sok várostörténeti emlék is fűződik a palotához. Annakra a közérdeklődés homlokterében állott mindig, hogy a mellette elhúzódó utcát is rendszerint a mindenkori tulajdonosáról nevezték el. A örökök kiűzése után Werlein János István kamarai igazgató veszi birtokba a közel négyezer négyszögöles telket, fia, Ödön János 150 forintért Wiltersheim Miklós császári élelmezési biztosnak, a későbbi pesti tanácsnoknak adja el. 1744-ig az ő családja bírja a telket s róla nevezik el az utcát is Wiltersheim-gassznak. Egy darabig a Zucker-család birtokolja s ekkor az utca is a Zucker-gasse nevet veszi fel. Ennek magyar fordítását vitték át a régi Himző-utcára, amely ma Czukor-utca. A XVII. század közepe táján sűrűn eserél gazdát a ház. Az egykor 150 forinton eladott házat gróf Pata-

chich Gábor kalocsai érsek már 11.000 forintért veszi meg s örököse, János gróf, 1768 november 5-én 33.000 forintért adja el gróf Károlyi Antalnak s ettől kezdve a ház végképp a Károlyi-család birtokában marad. Az utcát azonban csak 1878-ban keresztelik el Gróf Károlyi-utcának. A Károlyiak nagy gondot fordítottak a házra, amelyet 1779-ben alakítottak át barokkstílusú palotává, istállót, kocsiszint, lovárdát is építettek hozzá, a szabadon maradt területet pedig parkirozták. Mai neoklasszikus formáit a XIX. század elején nyerte, amikor Pollack Mihály tervei alapján csaknem egészen újraépítették. Belső berendezése hozzáértő művészi kezek s a Károlyiak bőkezűségének évszázados eredménye. Halálos vétel volna könnyelműen elherdálni.